

Брюксел, 27 май 2025 г.
(OR. en)

9463/25

AG 74
POLGEN 56
FREMP 137
JAI 689
DISINFO 47
HYBRID 56
AUDIO 44
EDUC 187

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	8629/25
Относно:	Заклучения на председателството относно укрепването на демократичната устойчивост на ЕС

След заседанието на Съвета (Общи въпроси) от 27 май 2025 г. приложено се изпраща на делегациите текстът на заключенията на председателството, подкрепен от 25 делегации.

Заклучения относно укрепването на демократичната устойчивост на ЕС

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВОТО НА СЪВЕТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

1. ПРИПОМНЯ предишните си заключения относно приноса на образованието и обучението за укрепването на общите европейски ценности и демократичното гражданство¹, относно демократичната устойчивост: защита на изборните процеси от външно вмешателство², относно укрепването и защитата на свободния, открит и информиран демократичен дебат³, относно прилагането на Хартата на основните права на ЕС: финансиране за насърчаване, защита и прилагане на основните права⁴, относно ролята на гражданското пространство за защитата и утвърждаването на основните права в ЕС⁵ и относно паметта за престъпленията, извършени от тоталитарните режими в Европа⁶.
2. ОТЧИТА, че променящата се геополитическа обстановка, включително руската агресивна война срещу Украйна, поставя сериозни предизвикателства пред нашите демокрации, което може да доведе до засилване на разногласията в обществото, поляризация, радикализация и намаляване на доверието в институциите и изборите.
3. ПОДЧЕРТАВА, че демокрацията не може да процъфтява без свободата на изразяване на мнение и че демократичната устойчивост трябва да се основава на принципите на правовата държава, основните права и ценностите, защитавани от Европейския съюз, залегнали в член 2 от Договора за Европейския съюз и Хартата на основните права на Европейския съюз. На свой ред ИЗТЪКВА, че демокрацията, свободата и равенството взаимно се подсилват; ПРИПОМНЯ, че зачитането на тези ценности е споделена отговорност на институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и на държавите членки.

---

¹ 15738/23.

² 10119/24.

³ 10533/24.

⁴ 6878/25.

⁵ 7388/23.

⁶ 11268/11.

4. ПОДЧЕРТАВА, че институциите на ЕС и държавите членки носят обща отговорност да насърчават и защитават принципите на правовата държава чрез всички налични инструменти в съответствие с Договорите. В този контекст ИЗТЪКВА значението на интегрирането на основните права във всички политики и законодателни инициативи на ЕС и при изпълнението на приложимото право на ЕС.
5. ОТЧИТА, че укрепването на демократичната устойчивост представлява основополагащ елемент за гарантиране на сигурността в Европа. Това изисква свободен и разнообразен обществен дискурс, способност за разпознаване и противодействие на кампаниите за чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство, включително за дезинформация, особено тези, насочени срещу ценностите на ЕС или демократичното функциониране на институциите, основания на правила международен ред и манипулирането или фалшифицирането на исторически факти за политически цели, както и дългосрочни усилия в областта на подкрепата за свободните, независими и плуралистични медии, гарантирането на свободни и честни избори, насърчаването на гражданското образование, укрепването на гражданското общество и защитата на принципите на правовата държава.
6. ПОДЧЕРТАВА, че демократичната устойчивост на местно, регионално, национално равнище и на равнището на Съюза взаимно се допълва с необходимостта от всеобхватни и съвместни действия в духа на подход, който обхваща всички нива на управление и цялото общество.
7. ПРИПОМНЯ, че през последните години ЕС положи значителни усилия за укрепване на демократичната устойчивост, по-специално с пакета от мерки за защита на демокрацията, представен от Комисията през декември 2023 г., който се основава на Плана за действие за европейската демокрация, приет през 2020 г., инструментариума на ЕС срещу хибридните заплахи, инструментариума срещу чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство, системата за бързо предупреждение като сигурна платформа за обмен на информация относно инциденти, свързани с чуждестранното манипулиране на информация, Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията, Регламента относно принципите на правовата държава, Акта за цифровите пазари, Акта за цифровите услуги, Акта за изкуствения интелект, Европейския акт за свободата на медиите и Директивата срещу стратегическите съдебни производства, насочени срещу участието на обществеността. ПРИЗОВАВА Комисията, при пълно зачитане на правомощията на държавите членки, да прилага проактивно тези правила и да използва инструментите, с които разполага, по-специално правомощията си за разследване и налагане на санкции съгласно Акта за цифровите услуги.

8. ИЗТЪКВА, че защитата на свободните и честни избори от всякакво външно вмешателство от страна на държавни или недържавни участници, включително по отношение на информацията, и прозрачността на изборите са от съществено значение за демокрациите. За тази цел ПОДЧЕРТАВА значението на ефикасното и ефективно използване на европейската мрежа за сътрудничество в областта на изборите, при пълно зачитане на основната роля на националните органи за гарантиране на почтеността на изборите в рамките на съответните им правомощия.
9. ИЗТЪКВА необходимостта от гарантиране на прозрачност на изборите и във връзка с това ОТБЕЛЯВА влизането в сила и предстоящото пълно прилагане на Регламента относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране и ОТЧИТА препоръката на Комисията за насърчаване на свободни, честни и устойчиви избори и текущата работа по прозрачността на представителството на интереси от името на трети държави, както и относно статута и финансирането на европейските политически партии и фондации.
10. ПОДЧЕРТАВА решаващата роля и достъпа до свободни, независими и плуралистични медии, предоставящи балансирана и обективна информация за укрепването на нашите демокрации, както и съответните отговорности на технологичната промишленост, по-специално на платформите на социалните медии, правителствата и други заинтересовани страни, за отстояването на свободата на изразяване и открития демократичен дискурс в цифровото пространство; НАСЪРЧАВА държавите членки, Комисията, публичните органи, гражданското общество и частните участници да обмислят начини за по-нататъшна подкрепа на инициативите за проверка на фактите и общеевропейските независими медийни проекти, като например паневропейските аудио-визуални платформи, както и разследващата журналистика, за да се гарантира генерирането на съдържание, създадено в съответствие с журналистическите стандарти и при пълно зачитане на принципите на редакционна отговорност, отчетност и независимост.
11. ОТЧИТА, че кампаниите за чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство, включително за дезинформация, се превърнаха в заплаха за демокрацията и принципите на правовата държава, особено в контекста на социалните медии. Несправянето с тези рискове може да доведе до сериозна заплаха за почтеността на демократичните процеси и ангажираността на гражданите, като подкопае общественото доверие в демократичните институции и процедури.

12. Освен това ОТЧИТА, че интегрираният подход с участието на множество заинтересовани страни е от ключово значение за противодействие на кампаниите за чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство, включително за дезинформация, за да се насърчи прозрачността и да се укрепване на цифровата, кибернетичната, информационната и медийната грамотност, включително грамотността в областта на изкуствения интелект (ИИ), като част от гражданското образование.
13. ПОДЧЕРТАВА във връзка с това необходимостта да продължат усилията за насърчаване и подкрепа на разпоредбите за медийна грамотност съгласно Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (ДАВМУ) и да се вземат предвид, по целесъобразност, насоките на Комисията от 2023 г. относно медийната грамотност. В този контекст ПОДКРЕПЯ отговорното използване на ИИ, предотвратяването и намаляването на генерирането и разпространението на вредно съдържание, включително създаденото с технологии за дълбинно фалшифициране и таргетиране, основано на поведението, и насърчаването на прозрачното използване на алгоритми.
14. ИЗТЪКВА значението на подкрепата за участието на гражданите в демократичния живот и в този контекст ПРИПОМНЯ Европейската гражданска инициатива като инструмент, който гражданите на ЕС често използват за пряко участие в демократичния процес.
15. ПРИДАВА ОСОБЕНО ЗНАЧЕНИЕ на подкрепата за организациите на гражданското общество (наричани по-долу „ОГО“) при насърчаването и защитата на ценностите и правата, залегнали в член 2 от ДЕС и Хартата на основните права на Европейския съюз; във връзка с това ОТЧИТА текущия средносрочен преглед от страна на Комисията на стратегията от 2020 г. относно прилагането на Хартата на основните права по повод на нейната 25-та годишнина и ИЗТЪКВА ОТНОВО значението на финализирането на присъединяването на Съюза към Европейската конвенция за правата на човека в съответствие с член 6, параграф 2 от ДЕС.
16. ПРИДАВА ОСОБЕНО ЗНАЧЕНИЕ на това, че осигуряването на адекватно и прозрачно финансиране за ОГО и защитниците на правата на човека, които продължават да бъдат съществен елемент от принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване и които допринасят за насърчаването и защитата на ценностите на Съюза, включително принципите на правовата държава, е от решаващо значение за изграждането и поддържането на общество, в което водещи са ценностите на Съюза; ОТЧИТА НАПЪЛНО необходимостта от гарантиране на прозрачност и отчетност в практиките за финансиране.

17. ПОДЧЕРТАВА значението на ОГО за защитата на демокрацията и принципите на правовата държава, по-специално чрез наблюдение на зачитането на правата и свободите на физическите лица, упражняване на контрол върху действията на държавните субекти, привличане на вниманието на обществеността към случаи на нарушения на закона и насърчаване на интересите и гледните точки на лицата, принадлежащи към малцинства или по-слабо представени групи, и на най-уязвимите.
18. ПРИДАВА ОСОБЕНО ЗНАЧЕНИЕ на важността на продължаването на активното участие в открит и прозрачен диалог с ОГО и защитниците на правата на човека, като взема предвид техния експертен опит в процеса на изготвяне на политики, и на подкрепата на ОГО при разглеждането и решаването на въпроси, свързани с основните права, в засилването на участието на гражданите в процесите на вземане на решения и в укрепването на демократичната устойчивост, включително на местно равнище.
19. ОТЧИТА НАПЪЛНО, че въз основа на Финансовия регламент при изпълнението на финансирането от Съюза и бюджета на ЕС държавите членки и Комисията носят отговорност за гарантиране на спазването на Хартата в съответствие с член 51 от нея и за зачитане на ценностите на Съюза, залегнали в член 2 от ДЕС, които са от значение за изпълнението на бюджета.
20. ПРИПОМНЯ, че борбата с корупцията е абсолютно необходима за укрепване на демократичната устойчивост на ЕС, и ПРИКАНВА институциите, органите, службите и агенциите на Съюза, както и държавите членки да увеличат усилията си в борбата с корупцията.
21. ПРИПОМНЯ, че настоящите заключения на Съвета не засягат преговорите по многогодишната финансова рамка за периода след 2027 г.; НАБЛЯГА на необходимостта от картографиране на мерките, насочени към укрепване на демократичната устойчивост, и от осигуряване на подходящо финансиране от ЕС в подкрепа на тези мерки.

22. ПРИКАНВА Комисията и върховния представител, в рамките на съответните им мандати и при пълно зачитане на правомощията на държавите членки, да засилят действията си за опазване на целостта на информацията и противодействие на кампаниите за чуждестранно манипулиране на информация и вмешателство, включително за дезинформация, по-специално когато те са насочени срещу сигурността и ценностите на ЕС или демократичното функциониране на институциите, подкопават принципите на правовата държава, основания на правила международен ред или манипулират и фалшифицират исторически факти. Тези действия следва да включват и използването на стратегическа комуникация, дипломатически контакти с партньорите и конструктивно насочване към нови партньорства за насърчаване на ценностите на ЕС.
23. ПРИКАНВА Комисията и Европейската служба за външна дейност да проучат начини за систематично обединяване на всички съответни заинтересовани страни, включително държавите членки, институциите на ЕС, гражданското общество, научно-изследователските и академичните среди, частните субекти и други имащи отношение експерти от различни области, за да обменят най-добри практики и да предоставят стратегически насоки относно политиките, свързани с демократичната устойчивост, като използват по най-добрия начин съществуващите дейности и при надлежно зачитане на правомощията на държавите членки.
24. ПРИКАНВА Комисията да поеме водеща роля, заедно с държавите членки, в насърчаването на европейската историческа памет в цяла Европа, включително чрез изготвяне на доклад по този въпрос, който да бъде разгледан от Съвета в началото на 2027 г. Във връзка с това ОТЧИТА напредъка, постигнат от Платформата за европейска памет и съвест в създаването на общоевропейски мемориал в Брюксел, посветен на жертвите на тоталитарните режими от 20-и век; и ПРИПОМНЯ значението на координирания подход чрез оптимално използване на всички съществуващи структури и субекти на национално равнище и на равнище ЕС, като например Платформата за европейска памет и съвест.
25. ИЗТЪКВА необходимостта от допълнително обмисляне на начините за повишаване на устойчивостта, готовността, способността за предотвратяване и реагиране при кризи по последователен начин, за да се предотвратят и да се реагира ефективно на възникващи кризи и заплахи, като например бедствия, свързани с климата, и широкомащабни технически смущения; в този контекст ОТБЕЛЯВА съвместното съобщение относно европейска стратегия за Съюз на подготвеност, за да бъде ЕС готов да защитава своите граждани и ключовите обществени функции, които са от решаващо значение за демокрацията и ежедневието.

26. Във връзка с това ПОДЧЕРТАВА, че капацитетът за готовност и реакция при кризи следва да се взема предвид в рамките на демократичната устойчивост, а именно за да се преодолеят опасностите, породени от разпространението на дезинформация по време на системни извънредни ситуации, и да се гарантира, че механизмите за реакция при извънредни ситуации допринасят ефективно за разпространението на основана на факти информация, като същевременно се отстоява правото на свобода на изразяване на мнение и достъп до информация.
27. ПРИКАНВА Комисията да вземе предвид тези съображения в предстоящата си инициатива „Европейски щит за демокрацията“.
28. ПОЕМА АНГАЖИМЕНТ редовно да се връща към темата за укрепването на демократичната устойчивост на ЕС.
-